

Datum
2024-01-02

Alvikenskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling

Planen omfattar grundskolan årskurs F-6 samt fritidshemmet

Ansvarig för planen: Maria Eriksson

Innehållsförteckning

1. Inledning
2. Likabehandlingsgruppen (LBG)
3. Främjande och förebyggande insatser
4. Kartläggning
5. Utvärdering
6. Rutiner för akuta situationer
7. Kontaktpersoner
8. Definitioner

1. Inledning

SÅ HÄR SÄGER LAGEN:

Alvikensskolan arbetar enligt **Skollagen**(2010:800) och **Diskrimineringslagen**(2008:567) samt **Skolförordningen**(2011:185) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling. Handlingsplanen utgår även från bestämmelser i läroplan **Lgr22** och **Skolverkets allmänna råd** ”Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling”.

Dessa lagar har som ändamål att främja barns och elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. Lagen har också till ändamål att motverka all form av kränkande behandling.

Diskriminering är förbjudet enligt lagen oberoende av om den är avsiktlig eller inte. Diskriminering kan vara direkt eller indirekt. Det innebär också att barn och elever får ett lagligt skydd mot kränkande behandling. Skadestånd kan utdömas om inte förskolan/skolan kan påvisa att den fullgjort sitt uppdrag.

Alvikensskolans plan för arbete med kränkandebehandling/likabehandlingsplan ska främja barns och elevers lika rättigheter. Planen riktar sig till alla dem som arbetar på skola och fritidshem(anställda och elever) och till elevernas föräldrar. Det är mycket viktigt att inte bara personal och elever är väl förtrogna med handlingsplanen, utan även föräldrar. Ett bra samarbete mellan hem och skola gynnar arbetet mot kränkande behandling, mobbning och diskriminering.

LÄROPLAN FÖR GRUNDSKOLAN 2022:

”Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för människors olikheter. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser.”

VÅR VISION

Alla elever ska känna sig trygga på Alvikensskolan.

Alvikensskolan ska vara en miljö där ingen utsätts för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling.

På Alvikensskolan accepteras inte någon form av kränkande behandling. All personal är ansvarig för att främja en god atmosfär och åtgärda kränkande behandling på skolan.

PLANEN GÄLLER:

2024-01-01 - 2025-01-01

PERSONALENS HANDLINGSPLIKT

Alla vuxna som arbetar i skolan har skyldighet att ingripa och/eller stoppa den/dem som kränker andra. Händelsen skall anmälas till rektor.

En lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechef eller rektor. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna

kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (Skollagen 27kap 10§)

TILL DIG SOM ELEV

Som elev i Bromölla har du en rättighet att känna dig trygg och säker. För att skolans personal ska kunna erbjuda detta behöver vi veta hur du upplever din skola. Om du någon gång blir utsatt för våld, hot, kränkandebehandling(mobbning) eller diskriminering, vill vi att du snarast kontaktar en vuxen som du känner förtroende för. Det kan vara din mentor, annan personal på skolan eller rektor. Detta gäller också dig som känner någon annan elev som är utsatt eller om du känner dig kränkt av någon vuxen.

TILL DIG SOM VÅRDNADSHAVARE

Om du märker att ditt barn inte mår bra och du misstänker att det eller något annat barn utsätts för diskriminering och/eller någon form av kränkande behandling vill vi att du kontaktar ditt barns lärare/mentor, skolsköterska, kurator eller skolans rektor. Om du upptäcker att ditt barn utsätter andra för diskriminering och/eller någon form av kränkande behandling skall du som vårdnadshavare göra klart för barnet att diskriminering/kränkning/mobbning inte är acceptabelt. Om elev, vårdnadshavare eller någon av skolans personal upplever sig kränkt av anställda på skolan hänvisas ärendet direkt till rektor som omgående utreder diskrimineringen och/eller den kränkande behandlingen.

FÖRANKRING AV PLANEN

ELEVERNAS DELAKTIGHET

I början av höstterminen går lärare/mentor igenom planen mot kränkande handling med eleverna.

Trivselenkät genomförs en gång per läsår med frågor som är anpassade för F-3, 4-6 och 7-9.

Kartläggningen innebär inventering av elevernas trygghet, förekomst av mobbing och trakasserier samt situationer/platser som eleverna upplever som otrygga. Resultatet sammanställs och delges rektor, elevhälsan, lärare och elever på skolan samt ligger till grund vid upprättandet av *Planen mot kränkande behandling*.

På elevrådets och Samverkans första möte på höstterminen aktualiseras planen och i januari utvärderas, revideras och fastställs den för nästa period.

PERSONALENS DELAKTIGHET

På uppstarten i augusti aktualiserar rektor planen för all personal.

Lärare/mentor ska följa upp och hålla planen och likabehandlingsarbetet levande under läsåret. Detta sker bl.a. genom att arbetslagen kontinuerligt uppmärksammar platser och situationer där kränkningar och/eller diskriminering kan förekomma samt samtalar kring hur likabehandlingsarbetet kan implementeras i undervisningen.

I december utvärderas planen av rektor, elevhälsa och arbetslag.

VÅRDNADSHAVARNAS DELAKTIGHET

På det första föräldramötet under höstterminen går klassansvarig igenom planen med vårdnadshavarna.

På Samrådsmöte i oktober kommuniceras planen med vårdnadshavare.

Planen finns publicerad på InfoMentor och kommunens hemsida.

ANSVARIGA FÖR PLANEN

Rektor ansvarar för att Planen mot kränkande behandling upprättas, utvärderas och revideras enligt skollagen samt blir väl känd för elever, personal och vårdnadshavare. Planen ska utarbetas tillsammans med elever och personal samt vårdnadshavare via skolans Samrådsgrupp.

VERKSAMHETSFORMER SOM OMFATTAS AV PLANEN

Förskoleklass, Grundskola och fritidsverksamheten på Alvikenskolan.

2. Likabehandlingsgrupper – Arbetslag F-3 och Arbetslag 4-6

För att förhindra att elever utsätts för kränkande behandling, så har Alvikenskolan två arbetsgrupper, som arbetar med likabehandling. Målsättningen med grupperna är att dessa på ett professionellt sätt ska motverka och förebygga kränkande behandling.

Arbetsgrupperna består av arbetslagens pedagoger.

Grupperna har en rådgivande och utredande funktion och är behjälplig i arbetet mot kränkande behandling. De träffas varannan vecka och arbetar aktivt med att utveckla skolans främjande och förebyggande likabehandlingsarbete samt behandlar de frågeställningar och ärenden som framkommer på individ- och gruppnivå. Ärenden anmäls till rektor samt Elevhälsa.

INSATS

- Trivselenkäten genomförs en gång per läsår. Under oktober sker kartläggning av riskområden samt revidering av planen.
- Deltagarna i Arbetsgrupperna ska ha tät och kontinuerlig kontakt med elever och vuxna på skolan för att kunna agera i ett tidigt skede.
- Rektor ska hållas informerad om arbetet i arbetslagen.
- Arbetslagen ska besitta kunskaper om kränkande behandling, dess orsaker, verkan och yttringar samt hur man arbetar med de som blir utsatta och utsätter, i händelse av att en kränkande situation uppstår.

3. Främjande och förebyggande insatser

MOTVERKA KRÄNKANDE BEHANDLING AV ELEVER

MÅL OCH UPPFÖLJNING

- Skolan ska vara en frizon vad gäller kränkande behandling. Skolan ska erbjuda en god utbildning i en trygg miljö.
- Alla elever och personal ska bli väl bemötta av varandra. All form av kränkande behandling ska direkt motverkas.
- Alla elever ska känna sig trygga på skolan
- Skolan ska ha tydliga regler för att skapa en trygg och lugn lärmiljö på skolan.
- Alla elever och deras föräldrar ska känna till *Planen mot kränkande behandling*.
- Alla elever ska vara väl insatta i hur diskriminering och kränkningar kan ge sig uttryck.

UPPFÖLJNING

- Vi genomför mätningar av elev- och grupptrivsel genom Trivselenkät en gång per läsår
- Arbetslagen träffas regelbundet.
Vid höstterminens skolstart ansvarar lärare/mentor för att planen presenteras.
- Planen mot kränkande behandling utvärderas och revideras i december.

INSATS

- Vi bedriver ett värdegrundsarbete som hjälper eleverna att utveckla ett positivt socialt beteende.
- All form av kränkande behandling ska direkt motverkas.
- Läraren har regelbundna samtal med eleverna om hur man bemöter varandra.
- All personal ska eftersträva och uppmuntra till ett gott samarbete med vårdnadshavare
- All personal uppmuntrar elever till att använda ett trevligt språkbruk samt reagerar mot negativa jargonger.
- Vi har elevrepresentanter i varje klass/mentorsgrupp som arbetar med kränkande frågor i skolans elevråd.
- På Alvikensskolan finns ordningsregler som ska vara väl kända.
- Elevrådet, eleverna och vårdnadshavarna ska vara väl informerade om dessa regler.
- Vi har gemensamma mötesplatser för elever och personal genom att skolan har rastvärdar på alla raster under skoldagen samt att elever och personal äter lunch tillsammans i skolans matsal.
- Vi har nolltolerans mot klotter och skadegörelse.

Ansvarig: Rektor, elevhälsa, arbetslag, skolpersonal

FRÄMJA OCH FÖREBYGGA LIKABEHANDLING OAVSETT KÖN

MÅL OCH UPPFÖLJNING

- Medvetenhet hos personalen i genuspedagogik och jämställdhet i skolan.
- Alla elever på skolan ska behandlas lika oberoende av kön.
- Flickor och pojkar ska ges samma förutsättningar och utvecklingsmöjligheter i alla ämnen på skolan, oberoende av kön och könsstereotypa fördomar.

INSATS

- Vi tillämpar ett normkritiskt förhållningssätt i undervisningen, vilket sker genom att lärare är medvetna om de rådande normerna. Pojkar och flickor behandlas på samma sätt oberoende av ämne.
- Lärare ska vara medvetna om genuspedagogik och jämställdhetsfrågor i skolan.
- Flickor och pojkar ska ha lika stort inflytande och utrymme i undervisningen. Detta sker genom att både flickor och pojkar får samma möjlighet att komma till tals vid t ex diskussioner och samtal samt får lika mycket hjälp i sitt arbete.

Ansvarig: Rektor, lärare och skolpersonal

FRÄMJA OCH FÖREBYGGA LIKABEHANDLING OAVSETT KÖNSIDENTITET ELLER KÖNSUTTRYCK

MÅL OCH UPPFÖLJNING

- Medvetenhet hos personalen när det gäller könsöverskridande identitet eller uttryck.
- Alla elever på skolan ska behandlas lika oberoende av könsidentitet eller könsuttryck.

INSATS

- Vi tillämpar ett normkritiskt förhållningssätt i undervisningen. Detta sker genom att lärarna är medvetna om de rådande könsnormerna och behandlar pojkar och flickor på samma sätt.
- Skolpersonal är försiktig med att dela in eleverna i grupper med flickor och pojkar. Detta sker genom att istället dela in eleverna i könsneutrala grupper som inte härleder till vilket kön man har.

Ansvarig: Rektor, lärare och skolpersonal

FRÄMJA OCH FÖREBYGGA LIKABEHANDLING OAVSETT ETNISK TILLHÖRIGHET

MÅL OCH UPPFÖLJNING

- Alla elever ska behandlas lika oberoende av etnisk tillhörighet.
- Utveckla elevernas kunskaper om olika etniska grupper.
- Kunskap hos lärarna om interkulturell pedagogik.

INSATS

- Vi tillämpar ett normkritiskt förhållningssätt i undervisningen. Detta sker genom att lärare är medvetna om de rådande normerna och behandlar alla elever på samma sätt.
- Vi ser andra modersmål än svenska som en tillgång för eleven och uppmuntrar elever med ett annat modersmål än svenska att läsa modersmål som ämne.

Ansvarig: Rektor, lärare och skolpersonal

FRÄMJA OCH FÖREBYGGA LIKA RÄTTIGHETER OAVSETT RELIGION ELLER ANNAN TROSUPPFATTNING

MÅL OCH UPPFÖLJNING

- Alla elever på skolan ska behandlas lika oberoende religiös tillhörighet.
- Alla elever ska ges samma förutsättningar och utvecklingsmöjligheter i alla ämnen på skolan, oberoende av religiös tillhörighet.
- Medvetenhet om olika religioner och religiösa fördomar.

INSATS

- Vi tillämpar ett normkritiskt förhållningssätt i undervisningen.
- Lärare ska vara medvetna om olika religioners traditioner och uttryck.
- Alla elever oberoende religiös tillhörighet ska ges samma möjligheter och förutsättningar att delta i skolans aktiviteter.
- Alla elever oberoende av religiös tillhörighet ska kunna delta vid skolavslutningar.
- Alla elever oberoende av religiös tillhörighet ska kunna äta näringsriktig mat. Detta sker genom att det alltid finns alternativ mat för elever med andra religiösa matregler.

Ansvarig: Rektor, lärare och skolpersonal

FRÄMJA OCH FÖREBYGGA LIKA RÄTTIGHETER OAVSETT FUNKTIONSNEDSÄTTNING

MÅL OCH UPPFÖLJNING

- Alla elever på skolan ska behandlas lika oberoende funktionshinder.
- Alla elever ska ges samma förutsättningar och utvecklingsmöjligheter i alla ämnen på skolan oberoende av funktionshinder.
- Medvetenhet om olika funktionshinder.

INSATS

- Vi tillämpar ett normkritiskt förhållningssätt i undervisningen och behandlar alla elever på samma sätt.
- Alla elever oberoende funktionsförmåga ska ges samma möjligheter och förutsättningar att delta i skolans aktiviteter. Detta sker genom att anpassa de gemensamma aktiviteterna så att alla kan delta oberoende funktionsförmåga.

Ansvarig: Rektor, lärare, skolpersonal

FRÄMJA OCH FÖREBYGGA LIKA RÄTTIGHETER OAVSETT SEXUELL LÄGGNING

MÅL OCH UPPFÖLJNING

- Medvetenhet hos personalen i hur skolan förmedlar normer om sexuell läggning.
- Alla elever på skolan ska behandlas lika oberoende av sexuell läggning.
- Alla elever ska ges samma förutsättningar och utvecklingsmöjligheter i alla ämnen på skolan oberoende av sexuell läggning.

INSATS

- Vi tillämpar ett normkritiskt förhållningssätt i undervisningen och behandlar alla elever på samma sätt.

Ansvarig: Rektor, lärare, skolpersonal

FRÄMJA OCH FÖREBYGGA LIKA RÄTTIGHETER OAVSETT ÅLDER

MÅL OCH UPPFÖLJNING

- Alla elever på skolan ska behandlas lika oberoende ålder.
- Alla elever ska ges samma förutsättningar och utvecklingsmöjligheter i alla ämnen på skolan oberoende av ålder.

INSATS

- Vi arbetar för att inte låta åldern på en elev styra elevens möjligheter att utvecklas inom ett ämne eller område.

Ansvarig: Rektor, lärare, skolpersonal

4. Kartläggning

KARTLÄGGNINGSMETODER

HUR ELEVERNA HAR INVOLVERATS I KARTLÄGGNINGEN

Trivselenkät genomförs under mars.

I december utvärderas och revideras *Plan mot kränkande behandling* där situationer/platser inventeras.

Elevrådet utvärderar och reviderar planen i november.

HUR PERSONALEN HAR INVOLVERATS I KARTLÄGGNINGEN

Vid höstterminens start går lärare/mentor igenom planen.

Mentor/lärare ska följa upp och hålla planen och likabehandlingsarbetet levande under läsåret.

Detta sker bl.a. genom att arbetslagen kontinuerligt uppmärksammar platser och situationer där kränkningar och/eller diskriminering kan förekomma. Återkoppling sker kontinuerligt till arbetslagen, rektor och elevhälsan.

RESULTAT OCH ANALYS

Vid inventeringen 2023 har det framkommit att eleverna överlag upplever sig trygga både inomhus och utomhus men specifikt är områdena nedan otrygga platser.

- Omklädningsrummen
- Skolgården under raster
- Fotbollsplanen
- Toaletterna
- Utanför slöjdsalarna

5. Utvärdering

Planen är utvärderad av klasser/mentorsgrupper, elevråd, personal, elevhälsa och rektor.

ÅRETS PLAN SKA UTVÄRDERAS SENAST

2024-12-31

BESKRIV HUR ÅRETS PLAN SKA UTVÄRDERAS

- På uppstarten i augusti aktualiserar rektor planen för all personal.
- Under första skolveckan ska mentorer/ansvarig lärare i sin grupp/klass gå igenom planen.
- På elevrådets första möte aktualiseras planen.
- På höstterminens föräldramöte går ansvariga mentorer/lärare igenom planen med föräldrarna.
- Trivselenkäten utförs en gång per läsåret. Resultatet sammanställs och delges rektor och arbetslagen.

- Mentor/lärare ska följa upp och hålla planen och likabehandlingsarbetet levande i gruppen/klassen under läsåret. Utvärdering och inventering av riskområden/platser som eleverna upplever kan vara negativa ska ligga till grund för kommande läsårs plan. Dessa riskområden/platser ska rastvärdarna ha extra uppsikt över.
- Representanter för vårdnadshavarna i Samrådsgruppen utvärderar framtagandet av planen i november.
- I november ska planen utvärderas och revideras av elevrådet
- I november utvärderas planen av personal, elevhälsa och arbetslagen.
- I december revideras planen av rektor.

ANSVARIG FÖR ATT ÅRETS PLAN UTVÄRDERAS

Rektor Alvikenskolan

6. Rutiner för akuta situationer

POLICY

Det ska råda nolltolerans mot varje form av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling på Alvikenskolan. Det gäller både elever och vuxna.

RUTINER FÖR ATT TIDIGT UPPTÄCKA TRAKASSERIER OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

- Kartläggning/inventering av riskområden för kränkande behandling.
- Rastvärdar som är medvetna om riskzonerna och som är aktiva både inne och ute
- Rastvärdar och annan personal på skolan uppmärksammar situationer på fotbollsplanen
- Idrottslärare rör sig mellan omklädningsrum och idrottshall
- Personal är uppmärksam på samlingsplatser utanför toaletterna
- Matvärdar ska arbeta för en trivsamt miljö med god stämning i matsalen
- Värderingsövningar
- Samarbetsövningar
- En tydlig handlingsplan att följa
- Utifrån aktuell situation föra samtal på individ och gruppnivå

PERSONAL SOM ELEVER OCH FÖRÄLDRAR KAN VÄNDA SIG TILL

Mentor/ansvarig lärare

Kurator

Skolsköterska

Arbetslagsrepresentanter

Rektor

RUTINER FÖR ATT UTREDA OCH ÅTGÄRDA NÄR ELEV KRÄNKTS AV ANDRA ELEVER

VID ENSTAKA SITUATIONER:

1. Berörd personal ska ingripa och stoppa kränkningarna omedelbart och ta hand om den/de som blivit utsatta och snarast möjligt informera elevens mentor. Vid särskilt allvarliga situationer informeras rektor.
2. Berörd personal eller mentor tar skyndsamt kontakt med elevens vårdnadshavare.
3. Vid misshandel eller allvarlig kränkning görs en polisanmälan av berörd personal, mentor eller rektor.
4. Situationen dokumenteras av berörd personal i samarbete med mentor på Drafit.
Ärendet går till rektor.
Rektor informerar huvudman.
Ärendet tas upp i Elevhälsan.
Arbetslagen tar upp ärendet i arbetslaget.
Vid behov ansvarar rektor för att anmälan görs till socialförvaltningen.
5. *"Utredning kränkande behandling"* görs av de inblandade elevernas respektive mentorer.

VID UPPREPADE SITUATIONER:

Mentor skriver händelsen i Drafit.

Rektor anmäler till huvudmannen, vid behov görs anmälan till socialförvaltningen.

Mentorn anmäler vid upprepad kränkande behandling till Elevhälsan.

Lämpliga åtgärder beslutas.

Mentor och arbetslag är utförare av beslutade aktuella åtgärder.

Mentor informerar fortlöpande vårdnadshavare.

Mentor ska hålla rektor informerad om hur ärendet utvecklar sig.

Ansvarig: Mentor/ansvarig lärare, elevhälsa, rektor

RUTINER FÖR UPPFÖLJNING

1. Mentor och arbetslagen följer upp arbetet efter ett par månader genom att samtala med den/de som blivit utsatta och den/de som utsatt någon för kränkningar.

Ansvarig: Mentor/ansvarig lärare, arbetslag, rektor

RUTINER FÖR ATT UTREDA OCH ÅTGÄRDA NÄR ELEV KRÄNKTS AV PERSONAL

1. Händelsen anmäls till mentor/lärare, elevhälsan eller annan vuxen på skolan som eleven har förtroende för.
2. Mottagaren av anmälan anmäler omedelbart händelsen till rektor som i sin tur skyndsamt anmäler händelsen till huvudmannen på därtill avsedd blankett.
3. Vårdnadshavare informeras. Ansvarig för att detta sker är rektor.
4. Rektor ansvarar för att utredning sker. Huvudmannen har det yttersta ansvaret.
5. Separata utredningssamtal förs med samtliga berörda parter.
6. Samtalen dokumenteras.
7. Rektor ansvarar för att lämpliga åtgärder vidtas. Åtgärder som sätts in bör leda till långsiktiga lösningar.
8. Åtgärderna dokumenteras.
9. Rektor följer upp ärendet med elev och vårdnadshavare.

Ansvarig: Rektor och Elevhälsa

RUTINER FÖR ATT UTREDA OCH ÅTGÄRDA NÄR PERSONAL KRÄNKTS AV ELEV

1. Om skolpersonal känner sig kränkt av någon elev vänder sig denne till rektor.
2. Rektor kontaktar vårdnadshavare för att informera om vad som har hänt.
3. Båda parter skall beredas möjlighet till samtal med varandra. Detta samtal kan ske enskilt, tillsammans med föräldrar, rektor eller annan vuxen utifrån parternas önskemål och ärendets art.
4. Rektor ansvarar för att åtgärder vidtas.
5. Ärendet dokumenteras.
6. Uppföljning av ärendet görs inom tre veckor.

Ansvarig: Rektor

7. Kontaktpersoner

REKTOR:

Maria Eriksson, rektor.
Maarit Arnström, bitr rektor

0456-822 213, 0709-171213
0456-822 227, 0709-171077

Elevhälsoteam:

Petra Jeppsson, kurator
Elisabeth Lindgren, skolsköterska

0709-233109
0456-822 135, 0709-171135

Expedition

Birgitta Andersson

0456-822 142

Arbetslag – representanter:

Pia Rosenberg, Fritids
Eva Bladh, F-klass
Mirja Arvidsson arbetslag 1-3
Mikael Fransson, arbetslag 4-6

0456-822 623, 0709-171180
0456-822 544 eller Exp. 0456-822 142
0456-822 010 eller Exp. 0456-822 142

8. Definitioner

Definitionerna är hämtade ur Skolverkets allmänna råd ”Arbete mot diskriminering och kränkande behandling”. Dessa grundar sig på bestämmelser i skollagen, diskrimineringslagen och förordningen.

INNEBÖRDEN AV DISKRIMINERING, TRAKASSERIER OCH KRÄNKANDE BEHANDLING:

Kränkande behandling är ett uppträdande som, utan att vara diskriminerande, kränker barns eller elevers värdighet.

Trakasserier och kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. De kan vara synliga och handfasta likväl som dolda och subtila. De kan utföras inte bara direkt i verksamheten utan även via exempelvis mobil och internet. Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande.

Diskriminering är när någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska ha sin grund i någon av de sju diskrimineringsgrunderna

DET ÄR VIKTIGT ATT OBSERVERA ATT DEFINITIONEN AV KRÄNKANDE BEHANDLING ALLTID UTGÅR FRÅN DEN ENSKILDE SOM KÄNNER SIG KRÄNKT.

En **kränkning** har ägt rum **när en person känner sig kränkt.**

Att kränka någon kan tex vara att:

- Nedsättande tillmälen verbalt samt via lappar, klotter, sms, sociala medier, etc.
- Filma/fota någon mot någons vilja
- Sprida rykten och/eller bilder/filmer
- Trakassera fysiskt och/eller verbalt
- Anmärka negativt på frisyr, kläder, utseende, etnicitet, osv
- Baktala en person
- Frysa ut någon genom blickar eller inte tala med en person
- Gömma saker
- Kränka med kroppsspråk (göra grimaser och miner, himla med ögonen, kasta menande blickar, sucka, tystna, vända ryggen till, inte svara på tilltal, behandla någon som luft)
- Hota
- Härma
- Håna och hånskratta
- Kommentera allt den utsatte gör eller säger
- Retas
- Skriva illa om någon
- Slå, knuffa, ”råkaknuffa” eller sätta krokben
- Viska

Ovanstående punkter förekommer då och då utan att någon känner sig kränkt.

Det gäller då för den vuxne att vara tydlig med varför det kan vara olämpligt att utsätta kamrater verbalt eller fysiskt på detta sätt.

Elever hamnar givetvis i konflikter och dessa kan ta sig olika uttryck. I vissa fall kan det vara nödvändigt att vuxna ingriper, för att ge eleverna redskap för att lösa/hantera en konflikt. Skolan ska ta signaler om kränkande behandling på allvar och inse att känslan av detta är subjektiv.

Rutiner och handlingsplaner ska vara ett levande dokument, som alla personalgrupper ska ha kännedom om.

Det ska också råda en stark medvetenhet om att kränkande behandling inte bara förekommer mellan elever, utan kan också ske mellan vuxna och vuxna och mellan vuxna och barn. All personal som arbetar i skolan har ett stort ansvar att stoppa all form av kränkande behandling, på ett tidigt stadium. Detta för att inte kränkingsliknande situationer ska uppstå.

Mobbning är en form av kränkande behandling eller trakassering som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag. (Begreppet förekommer inte längre i författningarna men används fortfarande i Allmänna råd).

HÄR FÖLJER DEFINITIONER OCH BEGREPP UR ALLMÄNNA RÅD "ARBETET MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING"

Följande definitioner och begrepp används i de allmänna råden och är bland annat hämtade från diskrimineringslagen, skollagen och propositionen Ett starkare skydd mot diskriminering (prop. 2007/08:95).

En person är skyddad mot diskriminering utifrån de i diskrimineringslagen angivna *diskrimineringsgrunderna*. De sju *diskrimineringsgrunderna* är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och ålder.

Direkt diskriminering innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av Diskrimineringsgrunderna.

Man kan också i vissa fall diskriminera genom att behandla alla lika, så kallad *indirekt diskriminering*. Med detta menas att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som i praktiken missgynnar ett barn eller en elev av skäl som har samband med en viss diskrimineringsgrund, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte. Med begreppet *likabehandling* menas att alla barn eller elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett någon diskrimineringsgrunderna. Det innebär dock inte alltid att alla barn och elever ska behandlas lika, se indirekt diskriminering. *Trakasserier* innebär ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier innebär ett handlande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier behöver inte ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. För att underlätta läsningen inryms i den här skriften (Allmänna råd "Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling) begreppet sexuella trakasserier i begreppet trakasserier.

Med diskrimineringsgrunden *könsöverskridande identitet eller uttryck* menas att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Med diskrimineringsgrunden *etnisk tillhörighet* menas nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Med *funktionshinder* menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. Med *sexuell läggning* menas homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning. Med *kränkande behandling* menas ett uppträdande som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker ett barns eller en elevs värdighet.